

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

VŨ KHẮC TÙNG

**THỰC HIỆN QUY CHẾ DÂN CHỦ TRONG
CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THÀNH PHỐ MÓNG CÁI TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

VŨ KHẮC TÙNG

**THỰC HIỆN QUY CHẾ DÂN CHỦ TRONG
CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THÀNH PHỐ MÓNG CÁI TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 60 14 01 14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: GS.TSKH Nguyễn Văn Hộ

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng nội dung của bản luận văn này chưa được nộp cho bất kỳ một chương trình cấp bằng cao học nào cũng như bất kỳ một chương trình đào tạo cấp bằng nào khác.

Tôi cũng xin cam kết thêm rằng bản Luận văn này là nỗ lực cá nhân tôi. Các kết quả, phân tích, kết luận trong luận văn này (ngoài các phần được trích dẫn) đều là kết quả làm việc của cá nhân tôi

Người viết luận văn

Vũ Khắc Tùng

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, em xin bày tỏ lòng biết ơn và sự kính trọng tới Lãnh đạo trường Đại học sư phạm - Đại học Thái Nguyên, các Thầy giáo Cô giáo đã tham gia giảng dạy và cung cấp những kiến thức cơ bản, sâu sắc, tạo điều kiện giúp đỡ em trong quá trình học tập và nghiên cứu tại nhà trường.

Đặc biệt, với tấm lòng thành kính, em xin gửi lời cảm ơn sâu sắc nhất đến Giáo sư- Tiến sĩ khoa học Nguyễn Văn Hộ, người đã trực tiếp hướng dẫn khoa học và tận tình giúp đỡ em trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tác giả cũng xin gửi lời cảm ơn Lãnh đạo UBND, Phòng GD&ĐT, Cán bộ quản lý và giáo viên các trường THPT thành phố Móng Cái cùng bạn bè, người thân đã tạo điều kiện cả về thời gian, vật chất, tinh thần cho tác giả trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn, mặc dù bản thân đã luôn cố gắng nhưng chắc chắn không tránh khỏi những khiếm khuyết. Kính mong được sự góp ý, chỉ dẫn của các Thầy, các Cô và các bạn đồng nghiệp.

Em xin trân trọng cảm ơn!

Quảng Ninh, ngày 08 tháng 8 năm 2014

Tác giả

Vũ Khắc Tùng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích.....	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	4
4. Giả thuyết khoa học.....	4
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	4
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu.....	4
7. Phương pháp nghiên cứu.....	5
8. Đóng góp mới về mặt khoa học của luận văn.....	6
9. Kết cấu của luận văn.....	6
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ THỰC HIỆN QUY CHẾ DÂN CHỦ TRONG TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	1
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	1
1.2. Dân chủ, dân chủ cơ sở và dân chủ trong trường học.....	4
1.2.1. Dân chủ.....	4
1.2.2. Quy chế dân chủ.....	9
1.2.3. Quy chế dân chủ trong trường học.....	10
1.2.4. Quản lý và quản lý nhà trường.....	13
1.3. Quy chế dân chủ trong trường trung học phổ thông.....	16
1.3.1. Nội dung thực hiện quy chế dân chủ trong nhà trường THPT.....	16
1.3.2. Trường THPT và quản lý trường THPT.....	23

1.3.3. Quản lý quá trình thực hiện quy chế dân chủ trong trường THPT..	27
Chương 2: THỰC TRẠNG THỰC HIỆN QUY CHẾ DÂN CHỦ CƠ SỞ TRONG CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG THÀNH PHỐ MÓNG CÁI.....	32
2.1. Vài nét về thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh	32
2.1.1. Đặc điểm chung.....	32
2.1.2. Thực trạng phát triển giáo dục và đào tạo trên địa bàn	33
2.2. Thực trạng thực hiện quy chế dân chủ ở trường THPT TP Móng Cái.....	36
2.2.1. Thực trạng việc nhận thức quy chế dân chủ.....	36
2.2.2. Thực trạng các nội dung thực hiện quy chế dân chủ	44
2.3.Đánh giá chung về thực trạng thực hiện quy chế dân chủ ở các trường THPT trên địa bàn TP Móng Cái	49
2.3.1. Những kết quả đạt được.....	49
2.3.2. Những hạn chế	51
2.3.3. Nguyên nhân của những kết quả và hạn chế	53
Chương 3: BIỆN PHÁP THỰC HIỆN QUY CHẾ DÂN CHỦ CƠ SỞ TRONG CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ MÓNG CÁI.....	58
3.1. Định hướng và các nguyên tắc đề xuất biện pháp	58
3.1.1. Định hướng đề xuất biện pháp.....	58
3.1.2. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp	58
3.2. Các biện pháp cụ thể	61
3.2.1. Tuyên truyền, giáo dục về quy chế dân chủ trong trường học cho mọi đối tượng liên quan.....	61
3.2.2. Hoàn thiện các quy định nội bộ đảm bảo cho quá trình dân chủ hoá được thực hiện tốt trong mọi hoạt động giáo dục của nhà trường	66

3.2.3. Tăng cường vai trò lãnh đạo và quản lý của Hiệu trưởng trong việc thực hiện dân chủ ở nhà trường.....	69
3.2.4. Phối kết hợp tốt hơn nữa các tổ chức, đoàn thể, các lực lượng giáo dục trong việc thực hiện quy chế dân chủ trong nhà trường.....	72
3.2.5. Giáo dục cho học sinh ý thức thực hiện quyền làm chủ của mình trong nhà trường.....	77
3.2.6. Xây dựng bầu không khí dân chủ, đấu tranh phê và tự phê cùng với chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho cán bộ, giáo viên.....	80
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	82
3.4. Khảo nghiệm tính cần thiết, khả thi của các biện pháp quản lý đề xuất.....	83
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	90
1. Kết luận.....	90
2. Khuyến nghị.....	92
TÀI LIỆU THAM KHẢO	93
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

CBQL	: Cán bộ quản lý
CNV	: Công nhân viên
GV	: Giáo viên
QCDC	: Quy chế dân chủ
THPT	: Trung học phổ thông
TP	: Thành phố
CBGV - CNV	: Cán bộ giáo viên - công nhân viên

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Đội ngũ giáo viên THPT của TP Móng Cái	34
Bảng 2.2. Thống kê chất lượng giáo dục THPT của TP Móng Cái	35
Bảng 2.3. Nhận thức của cán bộ QL và giáo viên về tầm quan trọng của thực hiện quy chế dân chủ trong các hoạt động của nhà trường	37
Bảng 2.4. Nhận thức của học sinh về tầm quan trọng của thực hiện quy chế dân chủ trong các hoạt động của nhà trường	38
Bảng 2.5. Nhận thức của cha mẹ học sinh về tầm quan trọng của thực hiện quy chế dân chủ trong trường học	39
Bảng 2.6. Nhận thức của CBQL và GV về mục tiêu thực hiện quy chế dân chủ trong nhà trường (n = 120)	40
Bảng 2.7. Quan niệm về các nội dung thực hiện quy chế dân chủ trong các trường THPT	41
Bảng 2.8. Nhận thức về mức độ trách nhiệm của Hiệu trưởng	42
Bảng 2.9. Nhận thức về trách nhiệm của GV, CNV trong thực hiện QCDC	43
Bảng 2.10. Những việc nhà trường đã làm để thực hiện quy chế dân chủ	44
Bảng 2.11. Đánh giá kết quả các nội dung đã thực hiện theo quy chế dân chủ	45
Bảng 2.12. Đánh giá về việc thực hiện nội dung hoạt động	47
Bảng 2.13. Đánh giá về nguyên nhân dẫn đến thành công trong thực hiện QCDC trong nhà trường	54
Bảng 2.14. Nguyên nhân dẫn đến hạn chế trong thực hiện QCDC	55
Bảng 3.1. Kết quả khảo sát tính cần thiết của các biện pháp	84
Bảng 3.2. Kết quả khảo sát tính khả thi của các biện pháp	84
Bảng 3.3. Tương quan giữa tính cần thiết và khả thi của các biện pháp ..	87

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Cùng với xu hướng phát triển thời đại - Xu hướng hoà bình, hợp tác quốc tế hoá đời sống kinh tế thế giới (toàn cầu hoá) đã làm xuất hiện ở nước ta thời cơ và vận hội lớn để nhân dân ta phấn đấu thực hiện khát vọng: Đó là xây dựng một nước Việt Nam "Dân giàu nước mạnh xã hội công bằng dân chủ văn minh" nhân dân ta không chỉ đứng trước những thời cơ lớn, mà còn phải đối mặt với những thách thức vô cùng khó khăn. Muốn thực hiện được mục tiêu xây dựng đất nước, chúng ta phải huy động được sức mạnh của toàn dân; phải thực hiện được lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Nước ta là nước dân chủ; Bao nhiêu lợi ích đều vì dân; Bao nhiêu quyền hạn đều vì dân; Công việc đổi mới, xây dựng là trách nhiệm của dân".

Dân chủ trong khuôn khổ pháp luật được thể chế bằng luật pháp nhà nước và được thực thi bằng hệ thống chính trị gọi là chế độ dân chủ. Hiệu quả dân chủ thể hiện trực tiếp đến nhân dân là ở cấp cơ sở. Đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước có đi vào cuộc sống hay không được thể hiện trực tiếp ở cấp cơ sở.

Quy chế dân chủ ở cơ sở là sự pháp luật hoá phương châm "*dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra*". Việc triển khai thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở theo chỉ thị 30 CT-TW ngày 18/2/1998 của Bộ Chính trị và nghị định số 71/1998/NĐ-CP tháng 9/1998 của chính phủ, ngày 01/3/2000, Bộ trưởng Bộ giáo dục và đào tạo đã ban hành quy chế thực hiện dân chủ trong hoạt động của nhà trường. Trong quy chế nêu rõ trách nhiệm của hiệu trưởng, của giáo viên, cán bộ, công chức; những việc người học được biết và tham gia ý kiến; trách nhiệm của nhà trường; trách nhiệm của đơn vị, các đoàn thể, tổ chức trong nhà trường. Quy chế đã đáp ứng được nguyện vọng của cán bộ, giáo viên, công nhân viên trong các nhà trường theo phương châm: được biết, được bàn, được tham